

การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลให้อาจารย์แพทย์และบุคลากรทางการศึกษาเข้าร่วมการอบรมโครงการแพทยศาสตรศึกษาและวิจัยการศึกษาของคณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล มหาวิทยาลัยมหิดล

สุวรรณี แร่งครุฑ ศษ.บ., พชร แสงแก้ว บธ.บ.

ฝ่ายการศึกษา, งานแพทยศาสตรศึกษา, คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล, มหาวิทยาลัยมหิดล, กรุงเทพมหานคร 10700.

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลให้อาจารย์แพทย์และบุคลากรทางการศึกษาที่เข้าร่วมอบรม โครงการแพทยศาสตรศึกษาและวิจัยการศึกษา โดยแบ่งออกเป็น 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการส่งเสริมสนับสนุนจากองค์กร ด้านลักษณะส่วนบุคคล ด้านเนื้อหาและกิจกรรม ปัจจัยด้านบุคลากร/วิทยากร และด้านกระบวนการให้บริการ/ การประชาสัมพันธ์ กลุ่มตัวอย่างคือ อาจารย์แพทย์และบุคลากรทางการศึกษาที่เข้าร่วมการอบรมโครงการพัฒนาแพทยศาสตรศึกษาและวิจัยการศึกษา ปีงบประมาณ 2556-2558 จำนวน 271 คน โดยส่งแบบสอบถามผ่านระบบออนไลน์ผ่านทางอีเมล สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการศึกษาพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 67.90 ตำแหน่งสายวิชาการ คิดเป็นร้อยละ 68.27 ตำแหน่งสายสนับสนุนคิดเป็นร้อยละ 31.73 ปัจจัยด้านบุคลากร/วิทยากร เป็นปัจจัยสำคัญที่สุด ที่ส่งผลให้อาจารย์แพทย์และบุคลากรทางการศึกษาเข้าร่วมการอบรมโครงการแพทยศาสตรศึกษาและวิจัยการศึกษาของคณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล มหาวิทยาลัยมหิดล โดยผู้เข้าอบรมส่วนใหญ่ยังให้ความสำคัญในการเลือกเข้ารับการอบรมจาก ความมีชื่อเสียงของสถาบันที่จัดโครงการอบรม ความรู้ของวิทยากรในเนื้อหาสาระและกิจกรรมที่สอน และทักษะและเทคนิคในการถ่ายทอดของวิทยากร

คำสำคัญ: การอบรมแพทยศาสตรศึกษา; อาจารย์แพทย์; บุคลากรทางการศึกษา

ABSTRACT: The study of factors influencing medical teachers and education personnel participating in Medical Education Research and Development Project (MERD), Faculty of Medicine Siriraj Hospital, Mahidol University. Suwannee Rangkrut, B.Ed., Pachara Saengkeaw, B.BA. Education Department, Division of Medical Education, Faculty of Medicine Siriraj Hospital, Mahidol University, Bangkok 10700, Thailand. **Siriraj Medical Bulletin 2017;10:1-9**

The aim of this study was to investigate which factors influencing medical teachers and education personnel participating in Education Research and Development Project (MERD) divided in to 5 parts, namely organizational support, personal characteristic, contents and activities, staff/ lecturers and service/ public relations.

The samples are medical teachers and education personnel who participated in Education Research and Development Project (MERD) in fiscal year 2013-2015 totaling 271 persons. The online questionnaires were sent via e-mail, and the statistics used for the analysis were percentage, mean and standard deviation.

The results showed that majority of respondents were female amounting 67.90%, 68.27% were academic staff, and 31.73% were supporting staff. Staff/ lecturers were the most important factor influencing medical teachers and education personnel participating in Education Research and Development Project (MERD) To join the training, the most participants emphasized on reputation of institute, knowledge of lecturer in contents and activities, and skills and techniques of lecturer for training.

Keywords: Medical education training; medical teachers; education personnel

ความเป็นมาและความสำคัญของโครงการ

จากการจัดตั้งโครงการ “แพทยศาสตรศึกษาและวิจัยการศึกษา” ภายใต้การดำเนินงานของฝ่ายการศึกษา คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล มหาวิทยาลัยมหิดล ซึ่งมีวัตถุประสงค์ที่สำคัญ คือ เพื่อดำเนินการจัดฝึกอบรมเพื่อพัฒนาอาจารย์แพทย์ และบุคลากรการศึกษาอย่างต่อเนื่อง สามารถนำความรู้ไปพัฒนาการเรียนการสอน และสามารถดำเนินการวิจัยทางการศึกษาต่อไป

ปัจจุบันงานแพทยศาสตรศึกษาและวิจัยการศึกษาดำเนินงานตามนโยบายของการจัดตั้งโครงการในทุกด้าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งนโยบายด้านการจัดฝึกอบรมให้ความรู้ทางด้านแพทยศาสตรศึกษาเพื่อพัฒนาอาจารย์และบุคลากร โดยที่ผ่านมามีอาจารย์และบุคลากร

ทั้งภายในและภายนอกคณะฯ ให้ความสนใจเข้าร่วมการอบรมเป็นจำนวนมาก แต่ยังมีอาจารย์แพทย์และบุคลากรอีกจำนวนหนึ่งยังไม่เข้าร่วมโครงการ ส่งผลให้การจัดฝึกอบรมไม่บรรลุวัตถุประสงค์ ความสำเร็จในการจัดอบรมนั้นขึ้นอยู่กับปัจจัยหลาย ๆ ด้าน ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเข้าอบรมของผู้วิจัยหลายท่าน ดังนี้

เพิ่มสกุล เล็กสรเสรีญ¹ กล่าวว่า ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการอบรมประกอบด้วย 7 ปัจจัย ได้แก่

1. ผู้บริหารองค์กร ต้องเห็นความสำคัญของการพัฒนาบุคลากร และให้ความสำคัญต่อการอบรมบุคลากร
2. การทำแผนฝึกอบรมหรือเนื้อหาให้สอดคล้องกับปัญหาในองค์กร โดยคำนึงถึงการพัฒนาบุคลากรเป็นสำคัญ

3. การคัดเลือกวิทยากร ควรมีความถนัดในแต่ละหลักสูตร แต่มีหลายองค์การคัดเลือกจากชื่อเสียงโดยไม่ได้สนใจว่าวิทยากรท่านนั้นถนัดหรือชำนาญการสอนในหลักสูตรที่ต้องการ ฉะนั้นควรเลือกจากประวัติการบรรยายและประสบการณ์การทำงานของวิทยากร ประกอบกันจึงจะเกิดผลสำเร็จกับองค์กร

4. สถานที่ในการจัดเป็นสิ่งสำคัญ สถานที่ที่ไม่เหมาะกับการอบรม ส่งผลเสียกับการอบรม

5. อุปกรณ์ที่ใช้ในการอบรม LCD, เครื่องเสียง, คอมพิวเตอร์ ฯลฯ ปัญหาเกี่ยวกับอุปกรณ์ที่พบบ่อยๆ คือ ถ้าเครื่องเสียงดีได้ยินทั่วถึงทั้งห้อง สามารถพูดหนักเบาได้ชัดเจน ก็สามารถสร้างบรรยากาศในการอบรมได้

6. ผู้ประสานงาน ปัญหาที่พบบ่อยคือ จัดหลักสูตรไม่ตรงกับผู้เข้าอบรม คือจัดตามที่ตนเองมองว่าเป็นปัญหาโดยไม่สอบถามหัวหน้าฝ่ายแต่ละฝ่ายก่อนว่าเป็นปัญหาจริง

7. ผู้เข้ารับการอบรม ปัญหาที่พบบ่อย คือ ไม่พร้อมเข้าอบรมไม่เห็นความสำคัญของการอบรม ต้องปลุกฝังผู้เข้าอบรมรักการพัฒนาตนเอง แสดงให้เห็นว่าการอบรมไม่ใช่เรื่องน่าเบื่อ แต่เป็นการหาแนวคิดและแนวทางในการแก้ปัญหาของการทำงานร่วมกัน

McGehee & Thayer² กล่าวว่า ความสำเร็จและประสิทธิผลการฝึกอบรมขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายประการ ดังนี้

1) ต้องถือว่าการฝึกอบรมเป็นหนทางที่จะนำไปสู่เป้าหมาย และเป็นเครื่องมือชนิดหนึ่งของการเพิ่มพูนประสิทธิภาพขององค์กร 2) ฝ่ายบริหารต้องเป็นผู้รับผิดชอบในการจัดการฝึกอบรมถึงแม้ว่าพนักงานจะสามารถเรียนรู้กันได้เองจากการได้ปฏิบัติงานจริง แต่ประสิทธิภาพของการเรียนรู้แบบนี้ไม่ดีเท่ากับการที่ได้รับการฝึกอบรมอย่างเป็นระบบ 3) ฝ่ายบริหารต้องมีความรู้และทักษะเกี่ยวกับการพัฒนาและการจัดฝึกอบรม จะเห็นได้ว่าปัจจัยที่ช่วยสนับสนุนความสำเร็จของการฝึกอบรมที่กล่าวมานั้น ล้วนแต่มีความสัมพันธ์กับบทบาทของฝ่ายบริหารขององค์กรทั้งสิ้น

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่ามีหลายปัจจัยที่ส่งผลต่อการเข้าร่วมการอบรม จึงรวบรวมและ

สรุปปัจจัยที่ส่งผลต่อการเข้าร่วมการอบรมเป็น 5 ด้าน ดังนี้ 1) ปัจจัยด้านการส่งเสริมสนับสนุนจากองค์กร 2) ปัจจัยด้านลักษณะส่วนบุคคล 3) ปัจจัยด้านเนื้อหาและกิจกรรม 4) ปัจจัยด้านบุคลากร/ วิทยากร 5) ปัจจัยด้านกระบวนการให้บริการ/ ประชาสัมพันธ์ เพื่อศึกษาปัจจัยที่อาจารย์และบุคลากรทางการศึกษาเข้าร่วมการอบรมโครงการแพทยศาสตรศึกษาและวิจัยการศึกษา เพื่อหาจุดเด่น จุดด้อยและโอกาสพัฒนา แล้วนำมาวิเคราะห์พิจารณาตัดสินคุณค่าของการจัดอบรมให้มีประสิทธิภาพและทราบแนวทางในการปรับปรุงรูปแบบวิธีการ การบริการ ประชาสัมพันธ์ ตลอดจนปัญหาและโอกาสพัฒนาให้ตรงกับความต้องการของผู้เข้าร่วมอบรมต่อไป

วัตถุประสงค์และวิธีการ

วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาปัจจัยที่อาจารย์แพทย์และบุคลากรทางการศึกษาเข้าร่วมอบรมโครงการแพทยศาสตรศึกษาและวิจัยการศึกษา 5 ด้าน ดังนี้ ด้านการส่งเสริมสนับสนุนจากองค์กร ด้านลักษณะส่วนบุคคล ด้านเนื้อหาและกิจกรรม ปัจจัยด้านบุคลากร/ วิทยากร และด้านกระบวนการให้บริการ/ การประชาสัมพันธ์

วิธีดำเนินการวิจัย

ใช้วิธีการวิจัยเชิงสำรวจโดยการส่งแบบสอบถามออนไลน์ผ่านอีเมล กลุ่มตัวอย่างคือ อาจารย์แพทย์และบุคลากรทางการศึกษาที่เข้าร่วมการอบรมโครงการพัฒนาแพทยศาสตรศึกษาและวิจัยการศึกษา จำนวน 784 คน คำนวณกลุ่มตัวอย่างตามสูตรของ Taro Yamane ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 265 คน ได้รับแบบสอบถามคืน จำนวน 271 ฉบับ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

แบบสอบถามในการเก็บรวบรวมข้อมูล แบ่งออกเป็น 3 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบ

สอบถาม ลักษณะข้อคำถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist)

ส่วนที่ 2 ปัจจัยที่ส่งผลให้อาจารย์แพทย์และบุคลากรทางการศึกษาเข้าร่วมโครงการแพทยศาสตรและวิทยาการศึกษา ประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่ ปัจจัยด้านส่งเสริมสนับสนุนจากองค์กร ปัจจัยด้านคุณลักษณะส่วนบุคคล ปัจจัยด้านเนื้อหาและกิจกรรม ปัจจัยด้านวิทยากร/ บุคลากร ปัจจัยด้านกระบวนการให้บริการ/ ประชาสัมพันธ์ แบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating scale) หาค่าความเชื่อมั่น (reliability) แบบสอบถามโดยวิธีสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Cronbach's Alpha Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่น $\alpha = 0.944$

ส่วนที่ 3 ข้อเสนอแนะ จุดเด่น จุดด้อย (แบบสอบถามปลายเปิด)

สถิติที่ใช้และการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการศึกษา

จากการศึกษา สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 67.90 มีอายุระหว่าง 30-39 ปี คิดเป็นร้อยละ 44.65 การศึกษาระดับปริญญาเอก คิดเป็นร้อยละ 33.58 ตำแหน่งสายวิชาการ คิดเป็นร้อยละ 68.27 ตำแหน่งสายสนับสนุนคิดเป็นร้อยละ 31.73 มีประสบการณ์การทำงาน 10 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 43.91 จำนวนครั้งที่ผู้เข้าอบรม 1-2 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 51.66 ตามลำดับ

2. ปัจจัยที่ส่งผลให้อาจารย์แพทย์และบุคลากรทางการศึกษาเข้าร่วมโครงการแพทยศาสตรและวิทยาการศึกษา 5 ด้าน สรุปผลได้ดังนี้

ตารางที่ 1. แสดงค่าคะแนนเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) พิจารณาในภาพรวมของปัจจัย 5 ด้าน

ปัจจัยที่ส่งผลให้เข้าร่วมอบรม	แปลผล		
	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย
1. ด้านการส่งเสริมสนับสนุนจากองค์กร	4.061	1.021	มาก
2. ด้านลักษณะส่วนบุคคล	3.927	0.997	มาก
3. ด้านเนื้อหาและกิจกรรม	4.079	0.840	มาก
4. ด้านบุคลากร/ วิทยากร	4.356	0.744	มาก
5. ด้านกระบวนการให้บริการ/ประชาสัมพันธ์	4.064	0.806	มาก
รวม	4.097	0.881	มาก

จากตารางพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลให้อาจารย์แพทย์และบุคลากรทางการศึกษาเข้าร่วมอบรมโครงการพัฒนาแพทยศาสตรศึกษาและวิทยาการศึกษา เมื่อพิจารณาในภาพรวมพบว่าด้านบุคลากร/ วิทยากร คือปัจจัยส่งผล

มากที่สุด ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.356 อยู่ในระดับมาก

พิจารณาปัจจัยที่ส่งผลให้เข้าร่วมอบรมโครงการพัฒนาแพทยศาสตรศึกษาและวิทยาการศึกษา โดยพิจารณาปัจจัยรายด้าน สรุปได้ดังนี้

ตารางที่ 2. ผลการวิเคราะห์โดยพิจารณาด้านการส่งเสริมสนับสนุนจากองค์กร

1. ปัจจัยด้านการส่งเสริมสนับสนุนจากองค์กร	แปลผล $\bar{X}$	S.D.	ความหมาย
1.1 ผู้บังคับบัญชาในหน่วยงานของท่านให้ความสำคัญและสนับสนุนให้เข้าร่วมอบรมโครงการแพทยศาสตรศึกษาและวิจัยการศึกษา	4.387	0.807	มาก
1.2 หน่วยงานของท่านให้การสนับสนุนด้านงบประมาณเป็นอย่างดี	4.100	0.953	มาก
1.3 หน่วยงานของท่านให้การสนับสนุนด้านเวลาเป็นอย่างดี	3.963	1.041	มาก
1.4 หน่วยงานของท่านได้กำหนดให้การเข้ารับการอบรมเป็นส่วนหนึ่งของภาระงาน	3.793	1.153	มาก

จากตารางพบว่า ปัจจัยด้านการส่งเสริมสนับสนุนจากองค์กร พิจารณารายข้อย่อย ข้อ 1.1 ผู้บังคับบัญชาในหน่วยงานให้ความสำคัญและสนับสนุน ให้เข้าร่วมอบรม คือปัจจัยที่ส่งผลมากที่สุด ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.387 อยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 3. ผลการวิเคราะห์โดยพิจารณาปัจจัยด้านลักษณะส่วนบุคคล

2. ปัจจัยด้านลักษณะส่วนบุคคล	แปลผล $\bar{X}$	S.D.	ความหมาย
2.1 ท่านตระหนักว่าการอบรมโครงการแพทยศาสตรศึกษาและวิจัยการศึกษาเป็นงานในภาระหน้าที่	4.114	0.871	มาก
2.2 ท่านมีความสนใจใคร่รู้ในด้านแพทยศาสตรศึกษา	4.133	0.853	มาก
2.3 ท่านต้องการความก้าวหน้าในการทำงาน	4.210	0.751	มาก
2.4 ท่านต้องการนำความรู้มาพัฒนาการจัดการเรียนการสอน	4.493	0.687	มาก
2.5 ท่านขาดความรู้และประสบการณ์ในเรื่องที่ต้องการอบรม	3.885	0.885	มาก
2.6 ท่านได้รับการแนะนำให้เข้าอบรมจากบุคคลอื่นที่เคยเข้าร่วมแล้ว	3.041	1.165	ปานกลาง
2.7 การอบรมทำให้ท่านรู้จักบุคคลอื่นในสายงานเดียวกัน	3.611	0.966	มาก

จากตารางพบว่า ปัจจัยด้านลักษณะส่วนบุคคล ซึ่งประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยโดยรวมน้อยที่สุด แต่เมื่อพิจารณารายข้อย่อย ส่วนใหญ่ค่าเฉลี่ยต่ำ ยกเว้นข้อ 2.4 ความต้องการนำความรู้มาพัฒนาการจัดการเรียนการสอน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.493 อยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 4. ผลการวิเคราะห์โดยพิจารณาปัจจัยด้านเนื้อหาและกิจกรรม

3. ปัจจัยด้านเนื้อหาและกิจกรรม	แปลผล		ความหมาย
	$\bar{X}$	S.D.	
3.1 เนื้อหาสาระของหัวข้อการอบรมมีความน่าสนใจ	4.294	0.741	มาก
3.2 เนื้อหาสาระของหัวข้อการอบรมตรงกับความต้องการ	4.197	0.810	มาก
3.3 เนื้อหาสาระของการอบรมสามารถนำไปใช้ในการทำงานได้	4.271	0.802	มาก
3.4 การสอนมีระดับขั้นเป็นระบบและเข้าใจง่าย	4.189	0.815	มาก
3.5 เวลา ช่วงเวลาที่จัดและระยะเวลาที่ใช้ในการจัดอบรมเหมาะสม	4.074	0.844	มาก
3.6 จำนวนผู้เข้าอบรมที่เปิดรับเหมาะสม	4.052	0.828	มาก
3.7 ความหลากหลายของผู้เข้ารับการอบรม	3.844	0.874	มาก
3.8 ความหลากหลายของหัวข้อการอบรม	3.985	0.798	มาก
3.9 ความเหมาะสมของค่าลงทะเบียน	3.798	0.888	มาก

จากตารางพบว่า ปัจจัยด้านเนื้อหาและกิจกรรม การอบรมมีความน่าสนใจ คือปัจจัยส่งผลมากที่สุด เมื่อพิจารณารายข้อย่อย ข้อ 3.1 เนื้อหาสาระของหัวข้อ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.294 อยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 5. ผลการวิเคราะห์โดยพิจารณาปัจจัยด้านบุคลากร/ วิทยากร

4. ปัจจัยด้านบุคลากร/ วิทยากร	แปลผล		ความหมาย
	$\bar{X}$	S.D.	
4.1 สถาบันที่จัดอบรมเป็นที่รู้จักมีชื่อเสียง	4.454	0.728	มาก
4.2 วิทยากรมีชื่อเสียงและเป็นที่ยอมรับ	4.335	0.726	มาก
4.3 วิทยากรมีทักษะเทคนิคในการถ่ายทอด	4.394	0.706	มาก
4.4 วิทยากรมีความรู้ในเนื้อหาสาระและกิจกรรมที่สอน	4.440	0.686	มาก
4.5 วิทยากรมีประสบการณ์ถ่ายทอดสูง	4.142	0.825	มาก
4.6 วิทยากรเปิดโอกาสให้ผู้ร่วมอบรมแสดงความคิดเห็นและแสดงออก	4.372	0.729	มาก

จากตารางพบว่า ปัจจัยด้านบุคลากร/ วิทยากร เป็นที่รู้จักมีชื่อเสียง คือปัจจัยที่ส่งผลมากที่สุด ค่าเฉลี่ย เมื่อพิจารณารายข้อย่อย ข้อ 4.1 สถาบันที่จัดอบรม เท่ากับ 4.454 อยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 6. ผลการวิเคราะห์โดยพิจารณาปัจจัยด้านกระบวนการให้บริการ/ประชาสัมพันธ์

5. ปัจจัยด้านกระบวนการให้บริการ/ประชาสัมพันธ์	แปลผล		
	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย
5.1 การประชาสัมพันธ์มีความทั่วถึงชัดเจน	3.981	0.783	มาก
5.2 ขั้นตอนการสมัครเข้าอบรมไม่ยุ่งยาก	4.063	0.858	มาก
5.3 เจ้าหน้าที่มีความรวดเร็วในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น	4.026	0.786	มาก
5.4 มีการติดต่อและแจ้งกำหนดเวลาให้ผู้อบรมทราบเป็นระยะๆ	3.970	0.863	มาก
5.5 มีการช่วยเหลือและอำนวยความสะดวกต่าง ๆ เช่น ที่จอดรถ ที่พัก	3.984	0.876	มาก
5.6 สถานที่จัดอบรมมีความเหมาะสม	4.190	0.740	มาก
5.7 ระบบสารสนเทศที่นำมาใช้สำหรับการจัดอบรมมีความเหมาะสม	4.223	0.691	มาก
5.8 เจ้าหน้าที่ยินดีให้บริการ	4.321	0.681	มาก
5.9 ความชัดเจนของป้าย สัญลักษณ์ ประชาสัมพันธ์บอกจุดบริการ	3.963	0.800	มาก
5.10 อาหารมีคุณภาพ	3.912	0.855	มาก

จากตารางพบว่า ปัจจัยด้านกระบวนการให้บริการ/ประชาสัมพันธ์ เมื่อพิจารณารายข้อย่อย ข้อ 5.8 เจ้าหน้าที่ยินดีให้บริการ คือปัจจัยส่งผลมากที่สุด ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.321 อยู่ในระดับมาก

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม สามารถจำแนกได้ดังนี้

จุดเด่นที่ประทับใจการอบรมโครงการพัฒนาแพทยศาสตรศึกษาและวิจัยการศึกษา

1. วิทยากรมีความรู้ความสามารถ ในการถ่ายทอดได้ดี
2. ได้นำมาใช้ในการพัฒนาการสอนของตน
3. การบริหารจัดการอำนวยความสะดวกในการประชุม โดยเฉพาะที่จอดรถ
4. มีการจัดอบรมบ่อย สามารถเลือกเวลาที่สะดวกได้
5. มีช่วงเวลาที่แบ่งเป็นกลุ่มย่อย นอกเหนือจากฟังเลคเชอร์อย่างเดียว
6. เจ้าหน้าที่จัดอบรมให้การดูแลเป็นอย่างดี

ข้อควรปรับปรุงจากการอบรมโครงการพัฒนาแพทยศาสตรศึกษาและวิจัยการศึกษา

1. ควรสรุปเนื้อหาการอบรมแจกให้กับผู้เข้าอบรม

2. ราคาค่าสมัครเข้าอบรมสูงไป
3. การเตรียมตัวของผู้เข้าอบรม และเอกสารประกอบการอบรมที่ควรจัดล่วงหน้าให้มีการศึกษามาก่อน

4. อยากให้มีการนำทีมไปจัดการอบรมนอกสถานที่แก่สถาบันต่าง ๆ

5. การอธิบายกิจกรรมกลุ่มไม่ชัดเจนและทั่วถึง
6. อยากให้มีรูปแบบการนั่งฟังอบรมที่ดีกว่านั่งตะแคงหรือหันหลังฟังเป็นกลุ่ม
7. เอกสารประกอบการอบรมมีน้อย และน่าจะแจก CD ในเรื่องเดียวกับที่จัดอบรม หรือ CD บันทึกการอบรม ในภายหลัง ไม่น่าจะต้องซื้อเพิ่มอีก

ข้อเสนอแนะด้านอื่น ๆ

1. ควรมีการติดตามผลต่อเนื่อง สร้างบรรยากาศกลุ่มแลกเปลี่ยนรายงานสิ่งที่พัฒนา
2. เพิ่มเติมหัวข้อที่มีความทันสมัย
3. การประชาสัมพันธ์ควรสัต่าง ๆ นอกจากทาง website, Facebook แล้วอาจช่วยส่งอีเมลไปยังกลุ่มที่เคยรับการอบรมแพทยศาสตรศึกษาที่ศิริราชจัดแล้วอีกทาง
4. เชิญวิทยากรที่มีคุณภาพจากสถาบันที่มีชื่อเสียง

อภิปรายผล

ปัจจัยที่ส่งผลให้อาจารย์แพทย์และบุคลากรทางการศึกษาเข้าร่วมโครงการแพทยศาสตรศึกษาและวิจัยการศึกษาของคณะแพทยศาสตรศึกษาพยาบาล มหาวิทยาลัยมหิดล มากที่สุดคือ ปัจจัยด้านบุคลากร/วิทยากร รองลงมา คือ ปัจจัยด้านเนื้อหาและกิจกรรม ปัจจัยด้านกระบวนการให้บริการ/ประชาสัมพันธ์ ปัจจัยด้านการส่งเสริมสนับสนุนจากองค์กร และปัจจัยด้านลักษณะส่วนบุคคล ตามลำดับ ปัจจัยด้านบุคลากร/วิทยากร เป็นปัจจัยสำคัญที่สุด ที่ส่งผลให้อาจารย์แพทย์และบุคลากรทางการศึกษาเข้าร่วมการอบรมโครงการฯ ผู้เข้าอบรมส่วนใหญ่ยังให้ความสำคัญในการเลือกเข้าร่วมการอบรมจากความมีชื่อเสียงของสถาบันที่จัดโครงการอบรม รวมทั้งความรู้ และทักษะและเทคนิคในการถ่ายทอดของวิทยากร ทำให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมรู้สึกไม่เบื่อหน่าย สอดคล้องกับ จิตใต้ ๓ แก้ว^๓ ที่กล่าวว่าความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ของวิทยากรช่วยสร้างองค์ความรู้และมุมมองใหม่ๆ ได้เป็นอย่างดีและสามารถนำเอาความรู้และทักษะที่ได้รับจากการฝึกอบรมไปใช้ประยุกต์ได้

ปัจจัยที่ส่งผลให้อาจารย์แพทย์และบุคลากรทางการศึกษาเข้าร่วมการอบรมโครงการฯ น้อยที่สุดคือ ด้านลักษณะส่วนบุคคล เพราะบุคคลมีความต้องการพื้นฐานแตกต่างกัน ส่งผลให้ความต้องการในการเข้าร่วมความรู้ในการอบรมของแต่ละบุคคลไม่เท่ากัน สอดคล้องกับทฤษฎีการจูงใจ ของ Maslow^๔ ได้อธิบายความต้องการของมนุษย์ว่ามีความต้องการเป็นลำดับขั้นจากต่ำไปหาสูง มนุษย์ทุกคนจะต้องได้รับการตอบสนองความต้องการในระดับที่ต่ำกว่าเสียก่อน จึงจะเกิดความต้องการในระดับต่อไป ซึ่งถ้าบุคลากรที่ได้รับการตอบสนองตามความต้องการแล้ว ก็จะทำให้เกิดความพึงพอใจ มีขวัญและกำลังใจในการทำงาน รวมถึงสามารถทำงานตามที่ได้รับมอบหมายอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งความปรารถนาขั้นสูงสุดของมนุษย์ทุกคน คือ ความต้องการที่จะประสบความสำเร็จในชีวิตตามที่ตนเองมุ่งหวัง

ข้อเสนอแนะ

1. จากการศึกษาพบว่า ด้านบุคลากร/ วิทยากร คณะแพทยศาสตรศึกษาพยาบาล มหาวิทยาลัยมหิดล เป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุด ที่ส่งผลให้อาจารย์แพทย์และบุคลากรทางการศึกษาเข้าร่วมการอบรมโครงการฯ ดังนั้นผู้จัดโครงการควรให้ความสำคัญในเรื่องของวิทยากรของแต่ละโครงการที่เปิดอบรม

2. จากการศึกษาพบว่า ด้านลักษณะส่วนบุคคล เป็นปัจจัยที่สำคัญน้อยที่สุด ที่ส่งผลให้อาจารย์แพทย์และบุคลากรทางการศึกษาเข้าร่วมการอบรมโครงการฯ ถ้าหากต้องการให้อาจารย์แพทย์และบุคลากรทางการศึกษาเข้าร่วมอบรมจำนวนมาก ควรใช้การจูงใจด้านอื่นแทน

3. ผลจากการศึกษาครั้งนี้ใช้เป็นข้อมูลและแนวทางในการวิเคราะห์พิจารณาตัดสินคุณค่าของการจัดอบรมให้มีประสิทธิภาพ ทราบแนวทางในการปรับปรุงรูปแบบ วิธีการ ตลอดจนปัญหาและพัฒนาให้เหมาะสมตรงความต้องการของผู้เข้าร่วมอบรมต่อไป

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการส่งแบบสอบถามออนไลน์ พบว่า อัตราการตอบกลับ (Response Rate) ค่อนข้างต่ำ ดังนั้น หากใช้การส่งแบบสอบถามออนไลน์ทาง e-mail เพียงอย่างเดียว ผู้วิจัยควรคำนวณอัตราการตอบกลับให้ดี ควรส่งแบบสอบถามให้มากกว่ากลุ่มตัวอย่างที่กำหนดไว้

2. การวิจัยครั้งต่อไป ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบการฝึกอบรมของหน่วยงานอื่นที่มีลักษณะคล้ายคลึงกัน เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนารูปแบบการจัดการฝึกอบรมต่อไป

3. การวิจัยครั้งต่อไป ควรเพิ่มการสนทนากลุ่ม (Focus Group) ในการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วย เพราะผู้เข้าร่วมอบรมอาจมีปัจจัยอื่นๆ ที่นอกเหนือจากแบบสอบถาม

เอกสารอ้างอิง

1. เพิ่มสกุล เล็กสรเสริญ. ปัจจัยความสำเร็จของการจัดอบรม/สัมมนา. [Online], สถาบันฝึกอบรมเอกขเรย์. สืบค้นจาก <http://www.exraytraining.com/index.php?lay=show&ac=article&id=539187320>. [Accessed: 06-Aug-2015].
2. McGehee W, Thayer PW. Training in business and industry. New York, John Wiley & Sons, 1961.
3. จิตไส้ เกตุแก้ว. ความพึงพอใจของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 39 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานต่อการพัฒนาครูด้วยชุดฝึกอบรม e-Training. ปรินญาศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยสยาม, 2556.
4. Maslow, Abraham. Motivation and Personality. New York: Harper and Row Publishers. 1970.